

התחדשות רחוב שנקין

סיכום מפגשי תושבים להצגת התוכנית, אפריל-מאי 2012

רקע

בעקבות יוזמת עיריית גבעתיים להכנת תוכנית להתחדשות רחוב שנקין, נערך תהליך שיתוף הציבור ודיאלוג עם בעלי עניין, כחלק מתהליך התכנון. לצורך התהליך, כבר מראשית הדרך - גיבוש הקונספט התכנוני - התקיימו מפגשים מסוגים שונים עם תושבי מרחב התכנון וקבוצות בעלי עניין. במהלך חודשים אוקטובר-דצמבר 2011 התקיימו מפגשים בנוכחות נציגי עירייה, אדריכלית התוכנית ויועצי שיתוף הציבור. ראשית, התקיימו מפגשים פתוחים עם בעלי עסקים ותושבים (לפי חלוקה גיאוגרפית), בהם זוהו סוגיות מרכזיות שעל התוכנית להתייחס אליהן. בהמשך התקיימו קבוצות דיון ממוקדות עם בעלי עניין: בעלי כלבים, צעירים, הורים, מבוגרים, גימלאים, בעלי עסקים ועוד. במפגשים התקיימו דיונים בנוגע לזהות וייחוד הרחוב, צרכי המשתמשים ברחוב ולגבי אלו דברים ברחוב כדאי לשמר או לשנות. המפגשים תועדו והמידע שנאסף הוטמע בתוכנית בהתאם לאפשרויות.

עם גיבוש התוכנית נערך תכנון מפורט לביצוע שהוצג בפני התושבים. למפגש הראשון הוזמנו בעלי העניין שהשתתפו בקבוצות הדיון והשתתפו בו כ-30 איש ואישה. למפגש השני הוזמנו כלל התושבים המתגוררים ברחוב או ברחובות הסמוכים לו, בו השתתפו כ-80 איש ואישה.

תחום התוכנית ולוחות זמנים משוערים

תחום התוכנית כולל את רחוב שנקין ורחובות ניצבים: שדרות אפיקים, רחוב אפנר, פיינברג והמבוא לרבות גנים ציבוריים: אהרון ושולמית. המתחם המתוכנן ייתן מענה למגוון הצרכים. שיפוץ הרחוב, אשר אורכו 1.1 ק"מ, חולק לשלושה שלבי ביצוע. לאחר פרסום מכרז לקבלן במהלך חודש יוני 2012, יתחילו בביצוע בשלב 1+2 מרחוב ויצמן ועד סירקין. צפי לסיום העבודות בשלבים האלה הוא בעוד כשנה, יולי 2013. בשלב 3, מרחוב סירקין עד רחוב בן גוריון, יש כוונה להמשיך להכנת תכנון מפורט ולאחריו, יצאו לביצוע. סדר ביצוע זה מוכתב משתי סיבות מרכזיות: האחת, מבחינה הנדסית (מים, ניקוז, ביוב וכדומה) יש להתחיל את העבודות מהנקודה הנמוכה (טופוגרפית) ברחוב ולהתקדם כלפי מעלה. השנייה היא רצון העירייה והמתכננים למזער ככל הניתן את השפעות העבודות ברחוב כך שהפרעה לתושבים ולבעלי העסקים תהיה הקטנה ביותר. לשם כך יחולק הרחוב לתת מקטעים. בכל פעם תתמקד העבודה במקטע אחד (כולל הסדרת סידורי תנועה וחנייה זמניים), עם השלמת העבודות, הפעילות במקטע תמשיך כרגיל נושא זה טעון אישורי המשטרה וגופים נוספים כגון חב' האטובוסים

תושבים ובעלי עסקים הביעו חשש מהתמשכות השיפוץ ומהשפעתו על חיי היום יום (בעיקר מבחינת תנועה, נגישות וחנייה). היו שסברו כי לוחות הזמנים שהוצגו אינם ריאליים (בעקבות ניסיון בשיפוץ רחוב המפנה). בעלי עסקים הדגישו את חשיבות העמידה בלוחות הזמנים ובעיקר את חשיבות התאום והקשר השוטף עמם. העסקים ברחוב הם עסקים קטנים ולהפרעה לפעילותם עלולה להיות השפעה רבה על יכולתם לשרוד. תושבים חידדו את הצורך בהסדרי תנועה זמניים ובפתרון לחניית (גם כאלו פרטיות וגם ברחוב). מנהלי הפרויקט הסבירו כי היבטים אלו ידועים היטב ומובאים בחשבון בתכנון ביצוע השיפוץ. לצורך כך נשכר יועץ מיוחד להסדרי תנועה זמניים אשר יציע פתרונות לתקופת השיפוץ בכל אזור. עיריית גבעתיים תתקשר עם חברה מיוחדת אשר תדאג לקשר רציף עם התושבים ולטיפול בבעיות במהלך הביצוע. בנוסף, הקבלן שיבחר יתחייב (על פי תנאי המכרז) לעמוד בלוחות זמנים ולהוכיח יכולת ביצוע מתאימה (תנאי המכרז כוללים מנגנונים להבטחת עמידה בלוחות זמניים) כמובן עמידה בלוחות זמנים תלויה גם בו.

חשוב לציין כי התכנון המפורט לשלב 3 יעשה בהתאמה לקטעים 1+2 מתוך התכנון הקונספטואלי שהוכן לרחוב כולו. ביצוע שלב 3 יהיה דומה בחתך רחוב, סוג ריצוף, תאורה וכדומה לביצוע בשלבים הראשונים. ההערכה היא כי

ביצוע שלב 3 יקח כחצי שנה, אך ניתן יהיה לאמוד את הזמן בודאות רק לאחר הכנת תכנון מפורט. נאמר כי יש להתחשב ביתר השיפוצים הנעשים באזור (כמו למשל השיפוץ ברחוב המפנה או בניית בניינים רבי קומות ברחוב) ולהשתדל לצמצם כמה שניתן מטורדים לתושבים הנוצרים כתוצאה מכלל השיפוצים. העיריה ציינה כי תכולת העבודה וגבולותיה יתבצעו כמתוכנן, אך יתכנו שינויים בפרטים (סוג תאורה, ריצוף, אורך שבילי האופניים, עבודות הפיתוח בגינות הציבוריות וכדומה).

תנועה ותחבורה

נושא התנועה והסדרתה הינם בין הנושאים המרכזיים שהועלו במפגשים. תושבים שאלו לגבי הפתרונות המוצעים לנסועה עוברת (של רכבים המקצרים דרך מרחוב כצנלסון לשנקין) ולגבי אפשרויות לשינוי סידורי התנועה ברחוב. צוות התכנון, הכולל יועצי תחבורה אשר בדקו את כלל ההיבטים לתחום זה, הסביר כי לאחר ביצוע ספירות תנועה מפורטות וחשיבה תחבורתית ממליצה התוכנית לא לשנות את סדרי התנועה (דו וחד סטרי). אמצעי מיתון תנועה המוצעים בתוכנית ישפיעו על העדפות הנוסעים ברכב באופן שיסיט תנועה עוברת מרחוב שנקין ובכך יקל על העומס ברחוב. בנוסף, ביקשו תושבים לבדוק את האפשרות לפניה שמאלה ברמזור מרחוב סירקין לרחוב כצנלסון.

התוכנית מציעה לרצף חלק מהרחוב בריצוף מיוחד (בין רחוב ויצמן עד לכניסה לשדרות אפיקים והחל מרחוב סירקין-עד כיכר נוח) המהווה בין היתר אמצעי למיתון תנועה. יתר הרחוב ייסלל באספלט מיוחד (אספלט זכוכית ממוחזר בהלימה לבקשת התושבים לשימוש בחומרים ממוחזרים). הוחלט לא להציב פסי הרעדה ובמקומם להשתמש באמצעים אחרים למיתון תנועה. תושבים ביקשו לדעת אם אפשר יהיה להוסיף אמצעים למיתון תנועה גם במקטע 3 (שיצא לביצוע מאוחר יותר, כאמור). נציגי העיריה השיבו כי יבדקו זאת באופן מקצועי.

במפגשים קודמים סיפרו תושבים רבים על השימוש הרב שהם עושים ברחוב בהליכה ברגל. התוכנית נותנת עדיפות להולך הרגל ומשפרת את הנגישות. שדרוג הרחוב כולל הסדרת התשתיות, חתך רחוב אחיד ונגיש ופנוי אלמנטים מפריעים. המדרכות יורחבו ותשופר הנגישות לנכים. חוויית הולך הרגל תשופר עם נטיות של עצים חדשים, שילוט ושימוש בחומרים סביבתיים. משום הקושי לשלב שביל אופנים ברחוב הם יעברו בשדרות אפיקים ויסומנו באופן ברור המבדיל הולכי רגל מרכבי האופניים. הומלץ לבחון אפשרות להוספת אמצעי זהירות במפגש בין שדרות אפיקים ורחוב פיינברג (מול זליג).

רבים ציינו את מצוקת החנייה ברחוב כולל מצוקת החנייה לרכב דו גלגלי. המצוקה גוררת חניות כפולות או חניה על מעברי חציה היוצרים מפגעים בטיחותיים. התוכנית כוללת הסדרת החניה ברחוב באופן תקני ובטיחותי, תוך שמירה על מצאי החניה במגבלות הקיימות, הוספת חניות לרכב דו גלגלי והסדרת חניות נכים. בהמשך, במידת הצורך, ניתן יהיה לערוך שינויים באופן שיתאים לצרכים משתנים לעניין החנייה (למשל: לבטל חניית רכב אחת ולסמן חניית אופנועים). חתך הרחוב יכלול חניות מקבילות מצידו האחד וחניות ניצבות מצידו השני (החניות תהינה מרוצפות). חשוב לציין, כי חניות ניצבות גם הן אמצעי למיתון תנועה. משום שהתוכנית אינה מציעה תוספת חניות, הציעו תושבים לשוב ולבחון אפשרויות שעלו במפגשים הראשונים לתוספת חניות לתושבי הרחוב:

1. חנייה בחניונים, כגון, חניון השקם בשעות הערב בהסדר מיוחד.

2. להגביל את החנייה בחניון העירייה רק לבעלי תו תושב.

3. להגדיר חניות לתושבים באזורים שיש בהם עסקים, בהם מצוקת החניה גדלה.

צוות התכנון הסביר כי פתרונות מסוג זה אינם בסמכות התוכנית וניתן לבחון אותן במסגרות אחרות. בהמשך לבקשות התושבים ממפגשים קודמים ליצור דרך בה נהג יוכל לצאת ולחזור לחניה במהירות, בבטחה וביעילות ללא חסימה של נתיב הנסיעה, עדכן מנהל הפרויקט כי הכניסה לחניות הבניינים תהיה עם אבני עלייה לרכב. תושבים שבו והציעו להוסיף שילוט ברחוב "אזור מגורים, נא לשמור על השקט ולהמנע מלצפור". הוצע גם להוסיף מתקני קשירה לאופניים.

לצורך בחינת הסדרי התנועה בזמן השיפוע, נשכרו שירותיו של יועץ תנועה להסדרי תנועות זמניות. בהתאם לבקשת התושבים, בזמן השיפוע, תיבדק האפשרות להגבלת החניה ברחוב רק לתושבים ולחניה בחניון העיריה בהצגת תעודת זהות. כמו כן, נכים שיש להם חניה על הרחוב או חניה פרטית מתבקשים להעביר את המידע ליועץ על מנת שיערך בהתאם. במידת הצורך, חניית הנכים תועבר באופן זמני למיקום האפשרי הקרוב ביותר. דיירים שיש להם חניות פרטיות בבניין, יעודכנו בשלב הביצוע על הפיתרון. יהיו קטעים שלא יהיו בהם שינויי תנועה או קטעים שתוסט התנועה בהתאם לצורך בזמן השיפוע. בעת חפירת הרחוב (להטמנת או שיפוע תשתיות), לא תתאפשר כניסת רכבים. עם זאת, העבודה תהיה סביב השעון כדי לסיימה מהר. מאבטחים יאפשרו רק לתושבי הרחוב להכנס עם רכביהם ובהתאם למצב בשטח (נקודת החסימה), יחנו היכן שניתן. ברחוב ויצמן עד רחוב פיינברג – תתאפשר תנועה דו סיטרית. בצומת ויצמן יבוצעו העבודות במהלך הלילה ובבוקר יפתח הרחוב כרגיל. בין רחוב ויצמן לבין החניון – הכניסה תהיה דרך רחוב פיינברג ורחוב הכנסת. הוסבר לתושבים כי ידוע שתקופת ביצוע אינה נוחה אך עם זאת על מנת לשפר צריך לבצע את העבודות ועליהם להיות סובלניים בזמן זה

תשתיות וריהוט רחוב

במפגשים קודמים דיווחו תושבים רבים כי קיימים מפגעים וקשיים הנובעים מרמת התשתיות ברחוב. במסגרת התוכנית, מערכות תשתית תת קרקעיות תחודשנה (ביוב, ניקוז, מים ותאורה). כמו כן, תתבצענה הכנות לצורך הנחתת רשת החשמל העלית ורשת בזק בשדרות אפיקים. חידוש הביוב, מערכת ניקוז חדשה עתידה לפתור את בעיית הניקוז וההצפות במקומות הנמוכים. תושבים ציינו מקומות שונים בהם התאורה לא אחידה או שאינה מספקת. נאמר כי תאורה הולמת תאפשר ביטחון אישי וניצול המרחב הציבורי בצורה מלאה. בתוכנית מתוכננים גופי תאורה חדשים וחסכניים משיני צידי הרחוב. בשטחים הציבוריים מתוכננים גופי תאורה ייחודיים. אלה יוסיפו לאוירת הרחוב ולתחושת הביטחון. אחד התושבים הציע להוסיף גם תאורה אולטרה סגולה. נציגי העיריה ציינו בנוסף כי תאורה תתווסף גם בגנים הציבוריים ובשדרות אפיקים. לאור שאלת התושבים בנושא הטמנת פחי אשפה, נאמר כי הנושא נבחן וכי הפחים ברחוב לא יוטמנו. באשר לפחי מחזור, נאמר כי לצורך הפרדת פסולת אורגנית, ניתן לפנות באופן אישי לתרבות הדיור והם יספקו קומפוסטר.

מסחר ועסקים

התושבים העידו כי העסקים ברחוב תורמים לייחודיות ולצביון שלו וכי יש לשמר את אופיים האותנטי. התוכנית מציעה מגוון אמצעים לשמירת האופי והצביון הייחודי לרחוב ולעסקים בו, לדוגמה: צבע ריצוף שונה או צמחיה שיייתחום ויבדיל בין מעבר להולכי רגל לבין שטח בו אפשר להוציא כסאות מעסקים, שילוט אחיד וממותג, גידול מטפסים על הקולונדות (שדרות עמודים מקורות) ועוד. כמו כן, נעשתה חשיבה למציאת פתרונות לטיפול בבעיית חזיתות הנוטשות. בעלי עסקים ביקשו לקיים עמם מפגש נוסף על מנת לבחון יחד איתם כיצד ניתן למתן את השפעות השיפוע עליהם. עליהם לדעת פרטים ברזולוציה אחרת על סגירת המקטע הרלוונטי להם, כגון מתי ולכמה ימים הוא יסגר כדי שיוכלו להעריך בהתאם. על מנת לצמצם פגיעה בעסקים, תתאפשר כניסה של משאיות לצורך פריקת סחורה, עד כמה שניתן. החלוקה למקטעים תאפשר מרחב תמרון מבחינת כניסה לרחוב עם כלי רכב (ניתן לראות דוגמה לכך בשיפוע ברחוב ז'בוטינסקי).

מבני ציבור, שטחים פתוחים וגינות ציבוריות

התוכנית לגנים הציבוריים ולשבילי האופניים כוללת פיתוח מרחבים שונים לרווחת הציבור שיספקו מגוון מענים. יחד עם זאת, חשוב לציין כי התוכנית שהוצגה הינה בגדר מסגרת ובעת הביצוע יתכנו שינויים. התוכנית מציעה בגן שולמית להוסיף אזורי ישיבה, משחקים לפעוטות שטח עבור רוכבי גלגליות ואופניים, תוך שמירה על עצים קיימים. בגן אהרון התחתון מציעים רחבה מרכזית, מדרכה מתרחבת ואזור למפגש. כמו כן, הציעו לאחד את הרחבות תוך

שמירה על הפרדה, לבטל את הכניסה לגן שלא מתפקדת (החריץ שמפריד את הגן מהרחוב) ולקשר בין רחבת בית הכנסת לגן. מרחוב שינקין הציעו להוסיף מדרגים בהפרשי גובה. בגן אהרון העליון הוצע מתחם לגינת כלבים. כמו כן, בתוכנית השאירו מעבר לרכב לצורך תפעול באר המים. בנוסף, הציעו ליצור שביל אופניים שייצור רציפות בין רחוב שינקין ורחוב כצנלסון. בשדרות אפיקים – הציעו לאפשר מעבר מזמין להולכי רגל ולרכבי אופניים. בתוכנית ממליצים לשמור על תעלת ניקוז פתוחה, למעט מקטע אחד בו השביל נהיה צר. תושבים הציעו כי במקום מעקה לאורך התעלה, תוקם לאורכה גדר נמוכה. עם זאת, נאמר כי קיימות הנחיות בטיחותיות ולפיהן פועלים. ברחבת העיריה – בניין העיריה מיועד לשימור ומבקשים לפתח את המרחב לרווחת הציבור, תוך שמירה על רוח המקום.

התייחסות התושבים לסוגיות חשובות שאינן בתחום התוכנית

ככלל, נאמר כי התוכנית התקבלה באהדה ורבים שיבחו את צוות התכנון. יחד עם זאת, עלו חששות לגבי אפשרויות להעלאת שכר הדירה ולפגיעה באיכות החיים בזמן השיפוץ. לאור זאת ביקשו תושבים לבחון אפשרות למתן הקלות, כגון הנחות בארנונה או הסדרי תנועה זמניים. עלו שאלות בנוגע להשמשת מקלטים ציבוריים ונאמר כי יש לפנות לגורם האחראי בעירייה. תושבים התייחסו גם לצורך להגברת האכיפה והפיקוח על הניקיון והרעש. גורמי העיריה הוסיפו כי בגינות הציבוריות יש מצלמות וכי בכל שעה ביום ובלילה ניתן להתקשר לסיירת העירונית ולבקש מהם להגיע למקום.